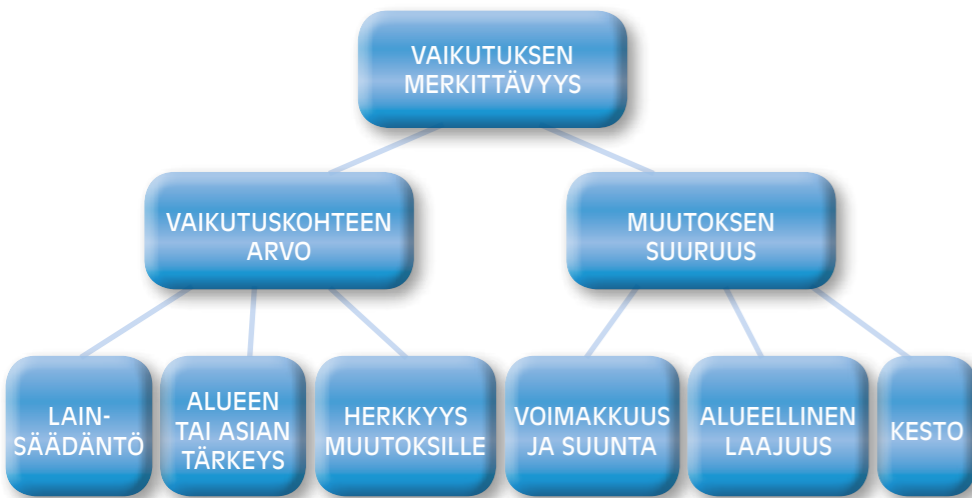

IMPERIASSA

- ehdotetaan uutta menettelyä sidosryhmien osallistumismahdollisuuksien lisäämiseksi jo arviointiohjelman laadintavaiheessa.
- laaditaan erilaisiin YVA-hanketyyppeihin soveltuvia kyselypohjia osaksi ympäristöministeriön karttapohjaista HARAVA-palvelua (www.eharava.fi).
- tuotetaan suosituksia ja esimerkkejä hyvistä käytännöistä ja menetelmistä vaikutusten arviointiin ja vaihtoehtojen vertailuun.
- edistetään monitavoitearvioinnin periaatteiden, käytäntöjen ja työkalujen hyödyntämistä YVA- ja SOVA-hankkeissa.
- kehitetään kriteerejä ja työkaluja vaikutusten merkittävyyden arvioinnin tueksi.

IMPERIA parantaa edellytyksiä toteuttaa ympäristöarvioinnit järjestelmällisesti, perustellusti ja ymmärrettävästi sekä kehittää menetelmiä kansalaisten ja sidosryhmien osallistumisen tueksi.

Merkittävyyden arvioinnin kriteerit.

HANKKEEN KOORDINAATTORI

Johtava asiantuntija Mika Marttunen
Suomen ympäristökeskus SYKE
etunimi.sukunimi@ymparisto.fi
Puh. 0295 251 411

HANKKEEN SIHTEERI

Tutkija Sanna Vienonen
Suomen ympäristökeskus SYKE
etunimi.sukunimi@ymparisto.fi
Puh. 0295 251 738

HANKKEEN PARTNERIT

Yliopistotutkija Timo P. Karjalainen
Oulun yliopisto/ Thule-instituutti
etunimi.p.sukunimi@oulu.fi
Puh. 0400 662 171

Yliopistonopettaja Elisa Vallius
Jyväskylän yliopisto
etunimi.sukunimi@jyu.fi
Puh. 040 805 3871

Johtava asiantuntija Joonas Hokkanen
Ramboll Finland Oy
etunimi.sukunimi@ramboll.fi
Puh. 0400 355 260

Toimialajohtaja Sakari Grönlund
Sito Oy
etunimi.sukunimi@sito.fi
Puh. 020 747 619

IMPERIA-hankkeesta vastaa SYKE yhteistyökumppaneinaan Oulun yliopiston Thule-instituutti, Jyväskylän yliopisto, Ramboll Finland Oy ja Sito Oy.

Hankkeen kokonaisbudjetti on 1,3 miljoonaa euroa, josta Euroopan Unionin rahoitusosuus on 50 %. Lisäksi hanketta rahoittavat ympäristöministeriö, maa- ja metsätalousministeriö sekä hankeosapuolet.

Lisätietoja hankkeesta

imperija.jyu.fi

ESITTEEN KUVAT: FELIX OPPENHEIM / KUVATOIMISTO GORILLA, AGNICO-EAGLE MINES LTD, JANI KETOLA / PLUGI, ESA AHDEVAARA / PLUGI, PENTTI HOKKANEN / FLAMING STAR JA YMPÄRISTÖHALLINNON KUVAPANKKI: OLLI HÄKÄMIES, EERO SAARELA JA TOIVO LAPINLAMPI.
LAYOUT: SATU TURTAIINEN / SYKE. PAINO: JYVÄSKYLÄN YLIOPISTOPAINO. 3/2014.
ESITE ON PAINETTU 100% KIERRÄTYSKUIDUSTA VALMISTETULLE CYCLUS-PAPERILLE. CYCLUS VALMISTETAAN DALUM PAPIRIN TEHTAALLA TANSKASSA ODENSESSA. SIELLÄ VALMISTUKSESSA KÄYTETÄÄN VAIN HUKKAPUUSTA TEHTYÄ BIOPOLTOAINETTA, MIKÄ MINIMOI HIILIDI-OKSIDIPÄÄSTÖJÄ. TEHTAAN TUOTTAMALLA ENERGIAYLIJÄÄMÄLLÄ LÄMMITETÄÄN 7000 KOTITALOUSTA NAAPURUSTOSSA. KIERRÄTYS-PAPERIN KÄSITTELYSSÄ EROTETTU SAVI TOIMITETAAN UUTENA RAAKA-AINEENA SEMENTTITEOLLISUUDEN KÄYTTÖÖN. DALUMISSA OTETAAN MAKSIMAALINEN HYÖTY IRTI RAAKA-AINEESTA JA PIDETÄÄN KIERRÄTYSTÄ ARVOSSA. 100% KIERRÄTETTYÄ, 100% JÄRKEVÄÄ!

Monitavoitearvioinnin käytännöt ja työkalut ympäristövaikutusten arvioinnin laadun ja vaikuttavuuden parantamisessa

Ympäristövaikutusten arviointimenettelyn (YVA) sekä suunnitelmien ja ohjelmien ympäristövaikutusten arviointimenettelyn (SOVA) tavoitteena on varmistaa, että hankkeiden, suunnitelmien ja ohjelmien merkittävät vaikutukset tunnustetaan ja selvitetään ennen hankkeiden toteuttamista. Tavoitteena on myös lisätä kansalaisten mahdollisuuksia osallistua ja vaikuttaa suunnitteluun.

Suomen ympäristökeskuksen (SYKE) johdolla toteutetaan vuosina 2012–2015 laaja EU-rahoitteinen kehittämishanke IMPERIA, jossa tunnustetaan ja luodaan hyviä käytäntöjä sekä kehitetään ja testataan menetelmiä YVAN ja SOVAN eri vaiheiden tueksi. Perimmäisenä tavoitteena on YVA- ja SOVA- menettelyiden laadun ja vaikuttavuuden parantaminen.

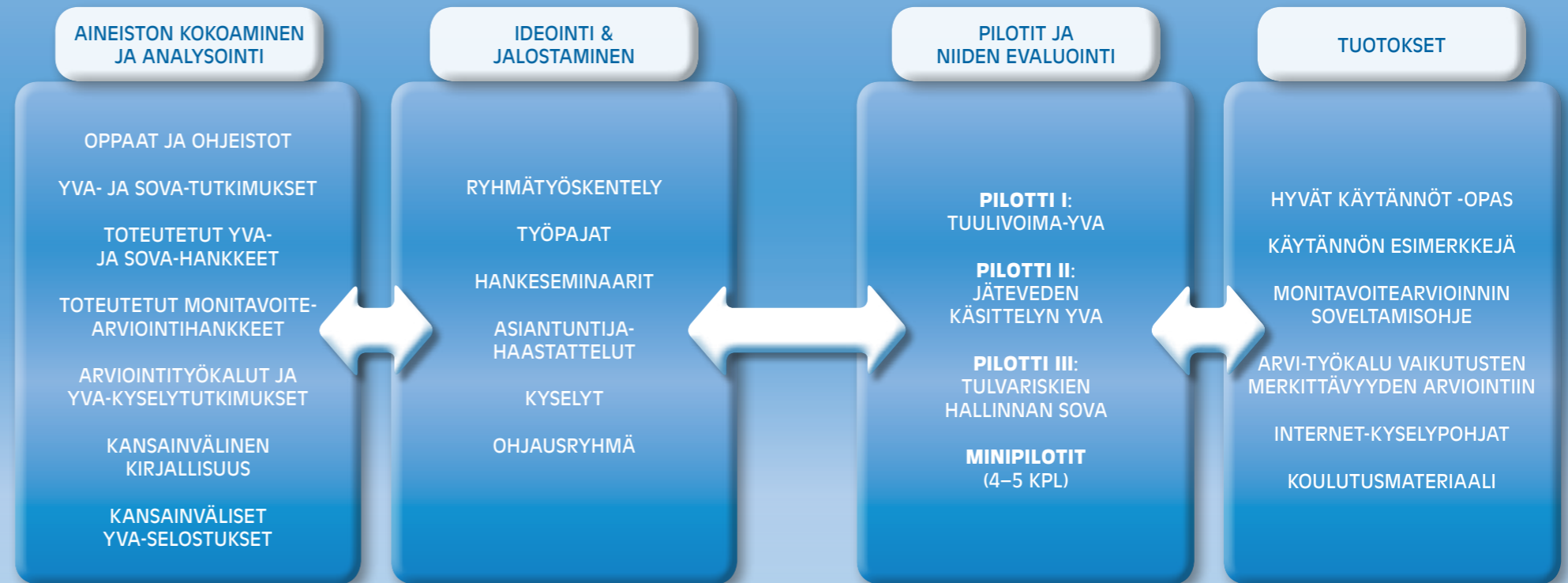
IMPERIAN tulokset suunnataan YVA- ja SOVA- hankevastaaville, konsulteille, yhteysviranomaisille sekä tiedonlevitys- ja koulutusorganisaatioille. Alan toimijoita koulutetaan menetelmien käyttöön ja kannustetaan omaksumaan uusia hyviä käytäntöjä. Aineistoja tuotetaan tallennettavaksi Jyväskylän yliopiston ylläpitämään ympäristövaikutusten arvioinnin koulutus- ja osaamisportaaliin (YVAKO).

Improving environmental assessment by adopting good practices and tools of multi-criteria decision analysis

IMPERIAN toteutuksen vaiheita

Uusia näkökulmia ja menetelmiä arviointeihin

Hyvien käytäntöjen ja menetelmien tunnistaminen ja kehittäminen tapahtuu IMPERIAssa haastatteleamalla alan asiantuntijoita sekä käymällä läpi aihepiiriin liittyvää kotimaista ja ulkomaista kirjallisuutta ja aikaisempia YVA- ja SOVA-hankkeita. Tulokset jalostetaan menetelmiksi, tietokoneavusteisiksi työkaluiksi ja ohjeiksi, joita testataan erityyppisissä YVA- ja SOVA-menettelyissä.

Vaikutusten merkittävyyden arviointi on YVA- ja SOVA-menettelyiden keskeinen, mutta huonosti ymmärretty ja puutteellisesti ohjeistettu aihealue. IMPERIAssa luodaan järjestelmällinen tapa vaikutusten merkittävyyden arviointiin ja tulosten dokumentointiin sekä asiantuntijoiden, sidosryhmien ja kansalaisten näkemysten vertailuun. Hankkeessa paneudutaan erityisesti monitavoitearvioinnin (MCDA) työkalujen ja käytäntöjen kehittämiseen sekä soveltamiseen. Niiden avulla voidaan koota, jäsentää ja esittää toimenpiteiden vaikutuksia koskevaa tietoa järjestelmällisesti, kattavasti ja läpinäkyvästi. Monitavoitearviointi voi tuoda uusia näkökulmia ja oivalluksia vaikutusarviointeihin.

Uusia ideoita osallistumiseen

Sidosryhmien ja kansalaisten osallistuminen on keskeinen osa YVA- ja SOVA-menettelyjä. IMPERIAssa korostetaan varhaista osallistumista eri osapuolten välisen luottamuksen ja tiedonvaihdon lisäämiseksi. Näin varmistetaan paikallisesti ja alueellisesti tärkeiden asioiden ja vaikutusten sisällyttäminen arviointiin. Monitavoitearvioinnin periaatteet, menetelmät ja työkalut luovat hyvän perustan osallistumiskäytäntöjen kehittämiseksi.

Yksi IMPERIA:n kehittämisideoita on arviointiryhmän perustaminen YVA-hankkeen alussa. Arviointiryhmä koostuu tärkeimmistä sidosryhmistä ja kokoontuu useita kertoja menettelyn aikana. Ryhmä esimerkiksi tunnistaa ja arvioi hankkeen merkittävimpiä vaikutuksia sekä kommentoi raporttiluonnoksia. Tuulivoimapuistopilotissa saatiin myönteisiä kokemuksia arviointiryhmän toiminnasta. Se tarjosi paikallisille foorumin esittää näkemyksiä suoraan hankevastaavalle ja konsultille heti YVAN alkuvaiheesta lähtien.

Kansalaisten osallistumisen parantamiseksi kehitetään myös karttapohjaista Internet-kyselytyökalua osaksi Harava-palvelua (www.eharava.fi).

Menetelmiä testataan kolmessa pilottihankkeessa

Ensimmäinen pilotti on laaja Piiparinmäki-Lammaslamminkankaan tuulivoimapuiston YVA kolmen maakunnan alueella Pohjois-Suomessa. Toinen pilotti on Vihdin jätevesihuollon vaihtoehtojen YVA ja kolmas Lapuanjoen tulvariskiä hallintasuunnitelman SOVA. Varsinaisten pilottihankkeiden lisäksi tuloksia testataan Oulun kaupungin varavedenhankinnan vaihtoehtojen vertailussa, Pohjois-Pohjanmaan maakuntaohjelman SOVA:ssa ja Etelä-Pohjanmaan turvetuotannon vesistövaikutusriskiä monitavoitearvioinnissa. Pilottihankkeissa toimitaan tiiviissä yhteistyössä hankevastaavien ja konsulttien kanssa.

Improving environmental assessment by adopting good practices and tools of multi-criteria decision analysis